

Motion till riksdagen

1989/90:A44

av Birgit Henriksson (m)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

Regeringen har nyligen presenterat en ny regionalpolitisk proposition. I denna slås bland annat fast att målet med regionalpolitiken skall vara att främja såväl en rättvis fördelning av välfärden mellan människor i olika delar av landet som en balanserad befolkningsutveckling. Målet skall också vara "att ge människor tillgång till arbete, service och god miljö oavsett var de bor i landet".

Denna målsättning skulle dock komma att rimma illa med verkligheten om man skulle genomföra de gränsdragningar man föreslagit vad gäller Bergslagskommunernas inplacering i stödområde. Hallstahammars kommun t.ex. finns inte med i stödområdet, trots de stora strukturella problem man där brottas med och trots att Hallstahammars kommun har likartad struktur som de kommuner, som hamnat inom stödområdet. Detta kommer att ge väsentliga och långsiktiga nackdelar vid såväl nyetablering som expansion av befintliga företag. Det nya stödet kommer dessutom att medföra ännu större nackdelar av att stå utanför stödområdet under 90-talet än vad som varit fallet med nuvarande regler. Bergslagskommuner med nära samarbete och likartade problem borde behandlas lika.

Jag anser inte att det är tillräckligt att några kommuner, varav Hallstahammars är en, tillfälligtvis får ingå i stödområdet. Vad gäller Hallstahammars kommun bör den ingå permanent, då tillfälliga lösningar inte ger företagen de långsiktiga garantier de behöver för att våga satsa och på detta sätt bidra till att bygga upp en ny företagsstruktur i vår del av regionen. Att bygga upp en ny företagsstruktur, dvs. att förnya ett näringsliv, som är så ensidigt sammansatt som det i Bergslagen, kommer förmodligen att kräva en mycket lång tidsperiod. Vi har i Hallstahammars brottats med dessa strukturella problem i mer än ett decennium, men är fortfarande helt beroende av ett alltför ensidigt näringsliv med större eller mindre strukturella problem.

Redan i början av 1980-talet var kommunens läge prekärt. En stor del av den traditionella industrin var utslagen eller utlokaliserad (genom statligt dirigerade stöd till Norrlandsregionen). Detta sista medförde bl.a., förutom de missade arbetstillfällena, ett stort antal tomma lägenheter, 200 – 300, vilket är oerhört mycket när det gäller en kommun av Hallstahammars storlek. Kommunen hamnade i en synnerligen svår kommunalekonomisk situation, vilket i sin tur ledde till "tillfällig inplacering i stödområde".

Under hela tiden sedan 1985 – 86 har Hallstahammars varit en lojal och in-

tressera medlem i kretsen av Bergslagskommuner med likartade problem, kommunen har ingått i Bergslagsdelegationens kommunkrets och medverkat aktivt i kommunernas Bergslagssamarbete, särskilt då den regionalpolitiska arbetsgruppen. Hallstahammars kommun har tillsammans med andra kommuner gått med i Ekomuseum Bergslagen och varit med om gemensamma turistsatsningar. Vi har även – över partigränserna – varit överens om att inte "ragga företag" bland andra stödkommuner. Den tillfälliga inplaceringen i stödområde innebar möjlighet för företag att få upp till 15 % lokaliseringsbidrag.

REK 87 gick ett steg längre och föreslog att Hallstahammar skulle ingå bland andra kommuner i Bergslagsområdet. Detta tillstyrktes även av fullmäktige, men i regeringens proposition 1989/90:76 ställs kommunen utanför systemet.

Det finns fortfarande ett klart behov av särskilt regionalpolitiskt stöd till etableringar i Hallstahammars kommun:

- Kommunen är fortfarande en ovanligt industridominerad kommun i landets mest industridominerade län. Differentieringen av näringslivet har gått sakta och stödpolitiken har ännu inte resulterat i att tjänstesektorn fått något markerat uppsving.
- Kommunens företag tillhör i stor utsträckning sektorer, som enligt en färsk utredning är särskilt hotade av internationaliseringen, arbetskraftutvecklingen och utvecklingen av energiförsörjningen. – Ett exempel är utvecklingen inom Bulten AB, där det i dagarna uttalas hot om uppsägning av ytterligare 120 man. Att i detta läge avskaffa regionalpolitiska stödmöjligheter i kommunen borde vara såväl sakligt som politiskt omöjligt.

Breddningen av tjänstesektorn går inte så snabbt som man kunde önska. Viss etableringsvilja finns inom den enskilda sektorn och vissa företag tillkommer – juristkontor, en skrivbyrå och några specialaffärer. De verkliga bristerna finns i Hallstahammars kommun på den offentliga sektorn – tvärt emot vad många tror. Västmanlands län, och inte minst Hallstahammar, har liten offentlig verksamhet i statlig regi. Här märker vi tyvärr motsatsen till etableringsvilja. I kommunens yttrande över REK 87 krävdes en bättre samordning av olika statliga sektors insatser ur regionalpolitisk synpunkt. Enligt verkförorrdningen 1987:1100 skall beslut om verksamhetsinriktning och lokalisering hos statliga myndigheter fattas med hänsyn till regionalpolitikens krav. Ändå har Hallstahammar under de senaste åren drabbats av två mycket allvarliga bakslag när det gäller statliga arbeten.

- Statens invandrarverks regionkontor i Hallstahammar har flyttats bort från Bergslagskommunen Hallstahammar till Flen i Södermanland.
- AMU-Centrum i Hallstahammar läggs nu ner; verksamheten flyttas bort från specialutformade, kommunägda lokaler till dyrare lokaler i Köping och Västerås. Förutom att verksamheten blir dyrare försvinner även arbetsplatser från kommunen liksom en viktig utbildningsresurs.

I båda dessa fall har beslut fattats utan att man frågat efter kommunens synpunkter. Hallstahammarbor frågar sig därför i dag om man kan lita på statens förmåga och vilja att leva upp till sina egna regionalpolitiska målsättningar när det gäller den egna statliga verksamheten.

Det hittillsvarande stödet *har* underlättat för ett antal företag att etablera sig i Hallstahammar men det har inte lett till något "allmänt lyft" för kommunens näringsliv. Kommunens näringsliv har varit relativt stabilt under det senaste året, men nu ökar åter oron bl.a. på grund av varsel om permitteringar vid t.ex. Bulten AB. Vi tycker därför att regionalpolitiskt stöd är befogat i vår kommun, vars näringsliv befinner sig i en ömtålig balans även under nuvarande konjunktur.

Tids nog anser jag det vara befogat med en nyorientering – men inte så länge Hallstahammars näringsliv är så starkt Bergslagsbetonat som i dag.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att placera Hallstahammars kommun inom det permanenta stödområdet.

Stockholm den 21 mars 1990

Birgit Henriksson (m)

Mot. 1989/90

A44